

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. III. De voluntate Dei inefficace.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

si ceteris omnibus in civitate aliquâ aut regione extinguis, is solus foret superstes; cum hoc, esto remotè possibile, non sit cum ullâ probabilitate eventurum. Nullus tamen vitio ipsi vertendum censebit, si locis vicinis bello ardentibus, seridè cogitet, & apud se statuât, quid ageret, si milites eò etiam excurrerent, si urbi immineret obsidio &c. quid, inquam, ad commune bonum, suâque familie conservationem & securitatem in his esset circumstantiis facturus: recta enim ratio postulat, ut de malis verisimiliter eventuris prius cogitet, quam reipsâ in eam irruant, reiçue prospiciat tum privatæ, tum publicæ. Et hæc de voluntate Dei efficace, tam absolutâ, quam conditionatâ.

Qua determinationes conditionata virtutem prudentem doceant.

SECTIO TERTIA.

De voluntate Dei inefficace.

I. Circa voluntatem inefficacem, negant nonnulli eam in Deo reperiri. ita sentire videtur Halensis l. p. q. 36. Memb. 2. S. Bonav. in l. d. 46. a. 1. q. 1. & alii, qui nullo modo ullam in Deo admittendam aiunt voluntatem, quæ non impletur. In quam rem etiam P. Arriaga hic, Disp. 25. sect. 3. num. 20. & 21. inducit Zumel cum lachrymis querentem, repertos esse aliquos, absolutam in Deo voluntatem statucentes, quæ non sortiatur effectum.

II. Contraria tamen sententia longè est probabilior, in Deo scilicet esse voluntatem inefficacem, seu quæ non impletur. Hoc inprimis constat in voluntate quam habet Deus salvandi omnes, juxta illud Apostoli l. ad Timoth. 2. v. 4. ubi de Deo dicitur, *Qui omnes homines vult salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire, & tamen certum est hanc voluntatem circa omnes homines non habere effectum, cum plurimi salutem non consequantur.*

III. Hæc itaque sententia est in scholis communissima: tenet eam inprimis S. Thomas l. p. q. 19. a. 6. ad primum, ubi asserit Deum velle antecedenter omnem hominem salvari. Idem docet Molina hic, q. 19. art. 6. Disp. l. Suarez lib. 4. de Prædestin. cap. 1. & 2. Granado hic tract. 4. Disp. 4. Arriaga citatus, & alii.

IV. Solum noto, non rectè à quibusdam ideo negari dari in Deo voluntatem inefficacem, quia, inquam, foret absoluta, non conditionata; voluntatem autem absolutam Dei impossibile est non impleri. Respondetur enim, voluntatem hanc inefficacem, esse absolutam in essendo, & non conditionatam; est enim volitio, quæ verè & realiter in Deo existit, non quæ posita conditione existeret: non est tamen absoluta, sed conditionata in volendo & efficiendo; vult nempe Deus salutem omnibus nisi per ipsos steterit, quo minùs eam consequantur: existit proinde absolutè, vult conditionatè.

V. Addo tamen, quamvis hæc voluntas sit respectu finis, salutis scilicet, inefficax, nihilominus respectu quorundam mediorum, esse efficacem. Deus namque ex vi voluntatis, qua omnibus vult salutem; media ad hunc finem conducentia, ut prædicationem Evangelii, & Sacramenta exterius, interiorius verò gratiam sufficientem præparat: adultis enim illustrationes varias & illuminationes immitit, quibus si cooperari vellent, salutem consequerentur. Pro infantibus verò, qui hujusmodi illustrationum capaces non sunt, eos, ad quos illorum cura spectat, illuminat, & internis inspirationibus

Hæc voluntas inefficax finis, est respectu quorundam mediorum efficax.

ac motibus ad quædam circa parvulos præstanda instigat, quæ si facerent, parvulorum nullus sine remedio ex hæc vitâ decederet. Ob hanc ergo voluntatis hujus inefficacitatem circa finem, & efficaciam circa media ad finem necessaria, quidam eam, non simpliciter inefficacem, appellant, sed mixtam.

Quidam hanc voluntatem vocant mixtam.

Dices: Dei voluntati, ipsâ etiam testante Scripturâ, nullus potest resistere. Sic, ut supra vidimus Esther 13. v. 9. de Deo dicitur, *Non est qui possit tua resistere voluntati*; & de eodem ait Apostolus: *Voluntati ejus quis resistit?* Respondetur, hæc & alia Scripturæ loca de efficaci Dei voluntate intelligi, quæ, ut sect. præcedente dixi, semper impletur. Hinc tamen non conficitur, non dari aliam in Deo voluntatem, eamque inefficacem, cui homines identidem resistunt. Sic in illo D. Pauli testimonio num. 2. adducto, *Deus vult omnes homines salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire, qui tamen, nec salvantur omnes, nec ad veritatis agnitionem veniunt, sed Deo vocanti aures ocludunt multi, & in voluntarium ruunt perniciem.* Ad quod appositè S. Augustinus lib. de Spiritu & literâ, cap. 33. *Vult, inquit, Deus omnes homines salvos fieri, & in agnitionem veritatis venire. Quod cum ita sit, infideles quidem contra Dei voluntatem faciunt.*

VI. *Solum datur Scriptura, voluntati Dei efficaci non resistere.*

Hoc ipsum alibi sæpè testatur Scriptura, ut Ezechielis 18. v. 23. ubi dicit Deus: *Nunquid voluntas mea est mors impij, dicit Dominus, & non ut convertatur à viis suis & vivat?* Et apud eundem Ezechielem cap. 33. v. 11. ait Deus, *Nolo mortem impij, sed ut convertatur impius à viâ suâ, & vivat.* Ad quam rem 2. Petri 3. v. 9. dicit Apostolus: *Dominus patienter agit propter vos, nolens aliquos perire, sed omnes ad penitentiam reverti.* Cum ergo aperte constet, non omnes impios respicere, nec ad penitentiam reverti, sed multos in peccatis, & finali impenitentia ex hac vita discedere, ac perire, certum etiam est, aliam esse in Deo voluntatem præter efficacem; huic quippe, ut supra dixi, nullus resistit, cum tamen voluntatibus Dei supra positus multi resistant.

Offenditur, multis voluntati Dei inefficaci aspersisse re.

VII. *Vterius Scriptura testimonio probatur, esse in Deo voluntatem inefficacem.*

Dicere autem, quod nonnullos affirmantes video, Deum voluntates hæc verè & realiter non habere, sed solum voluntates signi, id est præ se quidem ferre, se hujusmodi aliquid velle, re tamen verâ nil tale quocunque modo intendere: hoc, inquam, est rem planè Deo indignam asserere, docereque ipsum hominibus imponere, dum seridè se eorum, qui suâ culpâ damnantur, conversionem, respicientiam, ac salutem desiderare insinuat, reipsâ tamen nihil minus intendit: quod sanè infinitam Dei bonitatem dedecet, resque vel homine ab omnibus censeretur indignissima.

VIII. *Voluntatis inefficax in Deo, non est tantum voluntatis signi.*

Tandem, dari in Deo voluntatem aliquam inefficacem, aperte probatur ratione; cum enim nihil facere quisquam possit, nisi Deo concurrente, seu concursu in actu primo parante, hic autem concursus non paratur nisi per actum aliquem voluntatis divinæ; cum; inquam, hoc ita sit, sequitur quoties peccator aliquis non convertitur, non potuisse ipsum converti, nec habuisse omnia ad conversionem in actu primo requisita; sequela probatur; non potest quis converti sine voluntate aliquâ Dei volentis cum eo ad conversionem concurrere; sed Deus juxta hanc sententiam, nullam habet hujusmodi voluntatem, non enim habet voluntatem efficacem, hanc quippe si haberet peccator converteretur, voluntati enim Dei efficaci nullus resistit; ergo habere debet inefficacem, talem nimirum, quam peccator nolendo cum eâ cooperari, reddit

IX. *Ratione ostenditur, dari in Deo voluntatem aliquam inefficacem.*

reddi inefficacem, quæque licet de facto non inferat effectum, potuisset nihilominus inferre, nisi per peccatorem stetit. Idem in aliis plurimis contingit; ut quoties quis præceptum aliquod violat, sequitur ex illa sententiâ non potuisse eum illud servare, nec omnia ad illius implicationem habuisse in actu primo necessaria.

X. Quo modo autem Deus habuerit voluntatem salvandi omnes, etiam reprobos, est peculiaris difficultas postea latius discutienda. Ubi similiter variaz dicti illius 1. ad Timoth. 2. Omnes homines vult salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire à S. Augustino adhibita explanationes referentur, quæque hac in parte S. Doctoris mens fuerit, plenius declarabitur Disputatione trigesima octava, sectione secunda.

SECTIO QUARTA.

De divisione Divinae voluntatis in voluntatem beneplaciti, & signi.

I. QUARTA, eaque celebris divinae voluntatis divisio est in voluntatem Beneplaciti, & Signi. Hanc tradidit in primis Magister in 1. dist. 45. & S. Thomas 1. p. q. 19. a. 11. & cum iis Theologi omnes.

II. Voluntas itaque Beneplaciti est vera voluntas in Deo, sive efficax sit, sive inefficax: de qua loqui videtur Christus Matth. II. v. 26. dum Patrem alloquens, dicit: ita Pater, quoniam sic placitum fuit ante te. Eandem Dei voluntatem ponit Apostolus ad Ephes. 1. v. 9. Vt notum faceret nobis Sacramentum voluntatis suae secundum beneplacitum ejus. De eadem etiam dicitur Act. 13. v. 22. Qui faciet omnes voluntates meas. Denique per hanc voluntatem beneplaciti, vult Deus omnia quæ facit.

III. Voluntas Signi non est vera voluntas in Deo, sed metaphorica tantum, seu signum voluntatis. Quinque autem hujusmodi signa communiter referuntur divinae voluntatis: Præceptum, Prohibitio, Consilium, Permissio, Operatio, quæ hoc versu comprehendendi solent: Præcipit, & prohibet, permittit, consulit, implet.

IV. Per præceptum indicat Deus voluntatem, non ut res fiat, sed voluntatem obligandi ut fiat. Prohibitio est contra voluntatem indicat obligandi ne res fiat, estque præceptum negativum. Consilium indicat iudicium Dei, quo id quod consulit, decernit esse melius opposito. Permissio non est signum voluntatis divinae circa peccatum ipsum, ut malè Durandus in 1. dist. 45. q. 3. num. 7. solum ergo indicat, voluntatem non denegandi concursus generalem, nec impediendi rem permissam. Unde quamvis peccatum oderit & aversetur, in illius tamen permissione complacet, utpote quæ bona est: ad quam rem S. Augustinus in Enchir. Deus, inquit, melius iudicavit de malis bene facere, quam mala non permittere. Operatio denique Dei externa internam aliquam ejusdem voluntatem denotat, utpote qui quicquid agit, per voluntatem agit.

V. Hinc non levis oritur difficultas, maximeque inter Theologos controversa, utrum scilicet voluntas Signi voluntatem aliquam, seu actum denotet qui re ipsa in Deo non est, sed solummodo in eo nobis videatur existere.

VI. P. Suarez lib. 3. de Attrib. cap. 8. ait, signum illud externum semper indicare existere in Deo voluntatem beneplaciti illius rei cuius est signum.

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. 1.

Idem docet P. Granado hic, tract. 5. Disp. 2. & ex recentioribus non pauci. Ait itaque, hæc sententia quando Deus exempli gratia, Abrahamo præcepit ut filium immolaret, intimationem illam externam non fuisse signum voluntatis præcepti de occisione filii, sed solum denotasse, extitisse in Deo voluntatem beneplaciti, qua volebat ut omnia ad illius occisionem necessaria pararet, serioque se ad eum in sacrificium Deo offerendum accingeret; ut scilicet ligna & ignem provideret, gladium distringeret, brachium ad eum interficiendum extendere &c.

Secunda tamen sententia affirmat, ita dari in Deo posse voluntatem signi merè metaphoricè, ut tunc non sit in eo omnino voluntas illa beneplaciti, cuius hoc est signum: & hujusmodi aiunt auctores hujus sententia, fuisse præceptum illud Abrahamo datum de occidendo filio, intimationemque illam externam ei factam, asserunt fuisse signum voluisse Deum ut Isaacum re ipsa interficeret, quamvis vera Deus hujusmodi voluntatem non habuerit: ita Vasquez hic, Disp. 83. cap. 1. Alarcon hic, tract. 3. Disp. 6. c. 1. Tanner. 1. p. q. 10. dub. 3. & alii.

Hæc dissensio tantum esse potest de modo loquendi: quia in re congruentius loqui mihi videntur auctores secunda sententia. Existimo itaque voluntatem signi non denotare veram voluntatem in Deo existentem illius rei cuius est signum, sed propterea rem aliquam externam vocari voluntatem signi, quia in nobis esse solet signum hujusmodi voluntatis, seu actus interni, quo absolute aliquid volumus, & propterea, cum ejusmodi signum externum à Deo edi cernimus, illum similem absolutam voluntatem ei voluntati, cuius in hominibus est signum, habere interpretamur, licet frequenter hujusmodi voluntatem non habeat, ut in præceptis variis & prohibitionibus constat, quibus nihilominus homines non obtemperant. Imò præcipit interdum illud Deus, quod absolute vult non fieri, ut in præcepto Abrahamæ dato de Isaac in Sacrificium offerendo contigit; ex quo mandato existimavit Abraham voluisse Deum, non solum ut omnia ad sacrificium filii necessaria pararet, sed etiam ut re ipsa eum occideret, cum tamen Deus hoc non voluerit: imò absolute voluit contrarium.

Ad hoc moveor præcipue, quòd S. Thomam, qui ex primis fuit eorum qui hæc divinae voluntatis divisionem tradiderunt, hoc modo loquentem videam primâ parte siquidem q. 19. a. 11. ad 2. ait punitionem esse voluntatem signi iræ in Deo, cum tamen ira secundum S. Thomam in Deo reperiri non possit: quædam enim, inquit, quia in nobis solent esse signa volendi, in Deo divinae voluntates dicuntur, & exemplum ponit in punitione & irâ, cum tamen juxta ipsum, Deus non alio modo irasci dicatur, quam quòd quædam efficiat quæ in nobis ex irâ proveniunt.

Hinc tamen infero, nunquam dari voluntatem signi sine aliqua voluntate beneplaciti. Ratio est clara: voluntas enim signi est res aliqua externa à Deo producta; hæc autem sine actu aliquo voluntatis divinae, quo eam vult producere, existere non potest, actus autem quo Deus vult rem aliquam existere, est voluntas beneplaciti, ut ex dictis constat.

Infero secundò cum S. Thomâ hic q. 19. a. 12. ad 1. de eadem re plures in Deo dari posse voluntates signi, voluntatem scilicet præcepti & consilii, prohibitionis, & permissionis &c. quæ toties contingunt, quoties Deus rem eandem consuleret simul & præcipere, quod non est cur fieri nequeat, sicuti rem aliquam sepius prohibet & permittit.

per denotare voluntatem beneplaciti illius rei, cuius est Signum.

VII. Secunda sententia negat esse in Deo necessariò hujusmodi voluntatem beneplaciti.

VIII. Præferendus est modus loquendi secunda sententia.

IX. Mens S. Thomæ circa voluntatem Signi.

X. Nunquam datur voluntati Signi sine aliqua voluntate beneplaciti.

XI. De eadem re, varia inter alios sunt in Deo voluntates Signi.